

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SLÖJDUNDERVISNINGSBLAD

Från

NÄÄS.

Femte årgången. N:o 11 (55).

Redaktör: OTTO SALOMON.
Näås, Floda Station.

(Tryckt 12/12) 1889.

Om utsikter för lärare i slöjd.

Rätt ofta ingå till Nääs Slöjdläroreseminarium, samtidigt med ansökning om deltagande i någon kurs, förfrågningar, hvilka utsikter man efter kursens eventuella genomgående kan hafva att erhålla anställning såsom lärare eller lärarinna i pedagogisk slöjd. Svaren på dylika förfrågningar blifva i allmänhet ensartade, de gå nämligen därpå ut, att bestämdt afråda hvar och en, som ej redan har plats eller åtminstone har säkert löfte att efter slutad kurs erhålla sådan, att fullfölja sin ansökan. Då emellertid denna sak utan tvifvel torde kunna vara af ett äfven mera allmänt intresse, vilja vi här i korthet göra några antydningar angående densamma.

När i början af 1870-talet enstaka slöjdskolor först inrättades i Sverige — hvarigenom uppslaget gafs till den sedermera så vidt omfattande och i många afseenden djupt ingripande slöjdundervisningsrörelsen — var det helt naturligt, att man ej kunde göra synnerligen stora omständigheter, då det gällde anskaffandet af lärare för desamma. Dels var man väl i allmänhet i det närmaste fullkomligt främmande för de fordringar, som lämpligen borde ställas på en slöjdlärare, och dels hade — äfven om fordringarne varit kända — det nog blifvit tämligen svårt att erhålla personer, som kunnat uppfylla dem. Man åtnöjde sig också i de flesta fall att, då det gällde anskaffandet af en slöjdlärare, vidtala någon slöjdekunnig person eller ock någon närboende handverkare att draga försorg om »undervisningen», hvilken väl ej så sällan egentligen bestod däruti, att medan den s. k. läraren, äfven »mästaren» benämnd, utförde det egentliga arbetet, lärjungarne voro mer och mindre tysta och uppmärksamma åskådare eller i bästa fall fingo biträda såsom handlangare. Denna första oskyldighetsperiod blef dock dess bättre blott af kortare varaktighet. Man kom nämligen snart nog underfund med, att ett dylikt oesterrättligt tillstånd i afseende på slöjdskolornas lärare icke kunde fortvara, om dessa skolor, hvilka började tillvinna sig uppmärksamhet i allt vidare kretsar, skulle i någon mån kunna uppfylla det med dem afsedda

ändamålet, och så småningom blef det klart, att man äfven af slöjdläraren måste fordra vissa förutsättningar, delvis olika mot dem man kräde af en handverkare eller slöjdare. Lösen blef då utbildandet af särskilda slöjdlärare, hvilket utbildande bestod däri, att slöjdekunniga personer under en för ändamålet anordnad vanligtvis ett-årig kurs, bibringades dels en viss allmänbildning, dels kännedom om lärarekallets uppgift och förpliktelser samt dels så mycket af slöjdundervisningens systematik och metodik, som för tillfället kunnat utarbetas. Så var åtminstone förhållandet vid Nääs, där man 1875 inrättade en högre afdelning till den redan trenne år förut grundade slöjdskolan för gossar, hvilken afdelning erhöll benämningen *Slöjdläroreseminarium*. De flesta sålunda utbildade personer erhöilo sedermera utan synnerlig svårighet anställning såsom slöjdskolelärare.

Men — »andra tider, andra seder» — de fristående slöjdskolorna hade snart nog sett sina bästa dagar. Med en vidgad kännedom om slöjdundervisningen och dess betydelse framkom en annan uppfattning om sättet och stället för densammes meddelande. Det låg ju ganska nära till hands att anse upprättandet af särskilda skolor för slöjd öfverflödigt och alltför kostbart, då man redan förut inom hvarje kommun hade åtminstone en annan skola — folkskolan — som måhända kunde åtaga sig undervisningen ifråga. Försök i denna riktning gjordes på skilda håll och utföllo i allmänhet tillfredsställande; detta måhända framför allt vid sådana skolor, där man hade lyckats intressera ordinarie läraren att äfven meddela undervisningen i detta nya ämne. Härmed var nu ett nytt uppslag gifvet, hvarigenom slöjdundervisningen praktiskt inträdde i sitt nuvarande skede. Från att man nog till en början blott betraktat folkskolläraren som en mera lättåtkomlig och billig än fullt användbar ersättare af »fackläraren», fick man samtidigt med en större insikt om slöjdens värde ur pedagogisk synpunkt, småningom klart, att dock i själfva verket folkskolläraren, såvida han var i besittning af de för utöfvandet af sitt viktiga och ansvarsfulla

kall nödiga förutsättningarna och satt sig in i den pedagogiska slöjdundervisningens grunder, äfven med en jämförelsevis ej så synnerligt stor teknisk färdighet, dock ofta nog kunde bibringa en för lifvet långt värdefullare undervisning i slöjd än hvad fackläraren förmådde. Då det icke ligger inom planen för denna lilla uppsats att närmare skärskåda orsakerna till detta sakförhållande, är tillfyllest här antyda, hurusom desamma tvifvelsutana ligga uti dels att vid facklärares användning slöjden lätt antar karaktären af något för skolans öfriga verksamhet främmande, dels äfven däruti, att den pedagogiska fernissa, som den särskilde slöjdläraren lyckas tillägna sig under sin utbildningstid i många, (men visst icke i alla) fall snart nog nötes bort. Den stora för ett tiotal år sedan icke anade utbredning slöjden redan fått inom svenska folkundervisningsanstalter, är säkerligen i icke oväsentlig mån att härleda af det intresse och den sakkunskap, hvarmed folkskolans lärare omfattat undervisningen ifråga.

Slöjden har ju under de allra sista åren lyckats vinna insteg äfven i andra läroanstalter än folkskolorna, såsom i en del högre och lägre allmänna läroverk samt i privata goss-, flick- och samskolor; jämväl vid dessa läroanstalter har det visat sig en märkbar tendens till att låta egna lärarkrafter taga slöjdundervisningen om hand; något, som särskildt gäller flickskolorna, där emellertid lämpligheten af träslöjdundervisningen ju ännu måste betraktas som en öppen fråga.

* * *

Vi vilja nu se till att söka besvara frågan, om hvilka utsikter en person kan hafva att efter genomgången kurs vid slöjdläroarseminarium få tillämpa sina förvärfvade kunskaper och färdigheter. Det torde då vara klart, att i första hand folkskollärare — hvilka ju föröfrigt mestadels utgöra majoriteten af kursdeltagare — kunna hafva bestämda utsikter i detta afseende. Dels hafva de ofta slöjd redan förut införd i sina skolor, dels införes ämnet sedan läraren gjort sig kompetent såsom undervisare och dels torde i ej så få fall numera vid läraretjensters tillsättande hänsyn tagas till intyg om kompetens äfven att leda slöjdundervisning, då man antingen redan beslutat eller ock i den närmaste framtiden tänker besluta om slöjds införande i folkskolan eller såsom det äfven brukar kallas, om »slöjdskolas» inrättande inom kommunen. Också torde man utan öfverdrift kunna påstå, att det stora flertalet af de folkskollärare, som genomgått slöjdkurs, kommit i tillfälle att på undervisningens område tillgodogöra, hvad de därunder inhämtat.

Med icke folkskollärare är det däremot i detta afseende långt sämre bestämdt, då ju åtminstone för närvarande det jämförelsevis blott är i få läroanstalter förutom i folkskolor slöjd kunnat införas, och folkskolläraren nästan alltid tager försteget uti dessa sistnämnda. Vi afråda därföre hvarje person, som icke redan har plats i skola eller säkra utsikter att efter kursens genomgående erhålla sådan, att utbilda sig till lärare eller lärarinna i slöjd, ty de flesta skola nog komma att känna sig svikna i sina förhoppningar. Att i städerna uppsätta fristående slöjdskolor, har hitintills i de flesta fall visat sig mindre lönande, åtminstone ur ekonomisk synpunkt. Lärare eller lärarinnor, hvilka utbildat sig för undervisning i naturlära, i teckning, i gymnastik eller kvinnliga handarbeten kunna måhända i främsta rummet beräkna framgång äfven på slöjd-

undervisningens område, då de hafva flera strängar på sin båge, och man i allmänhet i skolorna föredrager lärare och lärarinnor, som kunna lemna undervisning i mer än ett ämne*. Personer, som egna sig åt enskild undervisning i familj hafva numera ej så sällan lättare att få plats, ifall de kunna åtaga sig att handleda sina lärjungar i pedagogisk slöjd.

Detta om förhållandena i Sverige. Beträffande återigen utsikterna för svenska lärare och lärarinnor, hvilka genomgått kurs i pedagogisk slöjd, att vinna anställning i utlandet, så är det synnerligt svårt att därom lemna några bestämda uppgifter och att råda vare sig till eller ifrån. Om man nämligen å ena sidan måste skarpt varna personer ifrån att gifva sig ut på vinst och förlust med beräkning att vid framkomsten lätt nog erhålla anställning — något, som oftast misslyckas — så torde det å andra sidan icke kunna förnekas att åtminstone i några länder utsikterna för personer, som kunna förete goda vitsord i afseende på kompetens att meddela undervisning i svensk pedagogisk slöjd, icke äro allt för ringa. Detta gäller särskildt England, Förenta staterna samt några af de sydamerikanska republikerna, såsom Chili, Argentina och Uruguay. Någon säkerhet förefinnes dock naturligtvis ej i detta afseende utan många omständigheter måste därvidlag tagas i betraktande. Har någon därföre en säker om än ringa inkomst i hemlandet, bör han (eller hon) många gånger betänka sig, innan den uppgifves för något mera tvifvelaktigt. Vi anse oss jämväl böra nämna, att när man från utlandet vänder sig till Nääs med begäran om anskaffandet af lärare, antalet af dem, som kunna komma ifråga vanligtvis är rätt stort, hvarigenom utsikten att erhålla platsen ifråga betydligt minskas för hvar och en särskildt.

Alltså: Må ingen, som ej redan har plats eller bestämdt löfte att erhålla dylik utbildning till lärare eller lärarinna i slöjd; detta är det långa talets korta mening.

Nääs slöjdläroarseminarium. På därom gjord framställning har Kongl. Jernvägsstyrelsen funnit skäl medgifva, att den förmån, som förut beviljats svenska folkskollärare och lärarinnor, nämligen att efter genomgången kurs vid Nääs slöjdläroarseminarium få vid återresan färdas öfver statens jernvägar från Floda, mot erläggandet af endast halfva beloppet af hvad gällande taxa i hvarje klass bestämmer, äfven må utsträckas till öfriga kursdeltagare.

Handbok i pedagogisk snickerislöjd, till tjenst för lärare och vid sjelfstudium, utarbetad af Otto Salomon, Carl Nordendahl och Alfred Johansson, är nu under tryckning. Boken, som är försedd med talrika illustrationer, utkommer på Herrar F. & G. Beyers förlag.

Svensk slöjd i Brasilien. Från Santos i Brasilien, där man redan upprättat en slöjdskola efter svenskt mönster, har till Nääs ingått förfrågan rörande anskaffandet af en lärare från Sverige. Kompetente kandidater till denna plats finnas redan.

* Genomgåendet af Kongl. Gymnastiska Centralinstituttet, af Tekniska skolans i Stockholm afdelning för utbildande af teckningslärare, af fröken Hulda Lundins undervisningskurs för handarbetslärarinnor och andra dylika kurser, torde alltså i betydlig mån stärka utsikter för personer att erhålla anställning som lärare eller lärarinna jämväl i slöjd.

Slöjdställning från skolor. I samband med Elfsborgs läns Norra Hushållningssällskaps årsammansträde i början af nästinstundande år, kommer att i Venersborg anordnas en utställning af träslöjdsarbeten, utförda af lärjungarne i de till sällskapets område hörande folk- och slöjdskolorna. Det har bland annat blifvit bestämdt, att vid denna utställning samtliga i slöjdundervisningen deltagande lärjungar uti ifrågakommande skolor hafva att insända arbeten, och detta så, att alla under innevarande år i skolan förfärdigade nummer skola finnas representerade.

Ett angenämt intryck på senaste kyrkostämma med Motala landsförsamling gjorde — skrifves till Ö. C. — en gammal nitälskares för slöjdundervisningen, skolläraren Linds erbjudande att afstå ett års lön, 150 kr., för uppbyggandet af slöjdskolan i Basteberg — en uppoffring, hvaraf församlingen helt naturligt icke tillät sig att draga fördel.

Ur modellserierna.

N:o 5. *Blomkrukskäpp* af fur.
Längd 35 cm, tjocklek 1 cm.
(Alla serierna).

1. Ur virket af- och längdsågas ett lämpligt stycke.
2. Tvenne sidor upphyflas vinkelräta med rubank. Tjockleken angifves efter meterstock och afhyflas till den uppdragna blyertspennritsen med rubank.
3. Ändan jämnskäres med knif och diagonaler för pyramidens spets uppdragas efter vinkel. Afsnedningen uppritas vinkelrätt och utföres med knif.
4. Längden angifves med meterstock hvar efter den afskäres. Föremålet tillspetsas och inakämringarne åstadkommas med knif.

Öfningar: Afsågning, längdsågning, kanthylling, vinkelöfning, snedsnitt och bägsnitt.

Utlandet.

Argentinska republiken. Enligt direkta meddelanden är undervisningsministern Sr. Posse betänkt att vidtaga anordningar för införandet af slöjdundervisning i republikens alla grundläggande läroanstalter, först och främst i lärareseminarierna.

Uruguay. En nybildad pedagogisk förening »Liga patriótica de la Enseñanza» har på sitt program upptagit slöjdundervisningens införande i de allmänna skolorna. Till underlättande häraf vill man i Montevideo upprätta en slöjdskola efter svensk förebild.

England. Londons skolråd har fattat beslut om införande af svensk slöjd uti trenne folkskolor samt till lärare antagit Mr. A. J. Baker, Mr. I. Pickett och Mr. G. Hines, hvilka samtliga genomgått kurs på Nääs.

— Centralstyrelsen för National union of teachers (Englands allmänna folkskolläraresförening) har till behandling vid föreningens ombudsmöte, som under påskveckan kommer att afhållas i London och bevisas af omkring 500 lärare från alla delar af konungariket, uppställt tvenne frågor, af hvilka den ena rör *manual training* (slöjdundervisning); centralstyrelsen har vänt sig till föreståndaren för Nääs slöjd-lärareseminarium med begäran, att han måtte hålla det inledande föredraget.

Frankrike. Den internationella kongressen i Paris för teknisk undervisning gjorde bl. a. efterföljande uttalanden:

»Vi erkänna i likhet med läraremötena i Havre och Bordeaux samt med den franska syndikatskammaren, att slöjdundervisningen utgör en väsentlig beståndsdel af den allmänna folkuppfostran, emedan denna undervisning befordrar självverksamhet, iakttagelseförmåga och åskädlighet, hvadan vi uttala den önskan, att densamma så snart som möjligt måtte införas i alla folkskolor.

Vi önska vidare, att slöjdundervisningen måtte på så sätt anordnas, att alla krafter och förmögenheter hos barnen därvid tagas i anspråk — — — — —

Kongressen betraktar slöjdundervisningen ur ren pedagogisk synpunkt och ingalunda såsom ett medel för inlärandet af något handtverk.»

Folkskoleinspektörerna och slöjden.

(Forts.)

30. *Folkskoleinspektören i Kils, Visnums, Elfdals, Nyeds, Fryksdals, Jösse och Gillbergs kontrakt af Carlstads stift, seminarieadjunkten Olaus Törneblad* lemnar följande meddelanden om slöjdundervisningen;

De i förra berättelsen omnämnda slöjddkurser, hvilka på Kongl. hushållningssällskapets försorg hafva af två kringresande slöjdlärare hållits på skilda orter inom inspektionsområdet, hafva äfven de år, som denna berättelse afser fortgått, och hafva både folkskolebarn och äldre ungdom uti desamma deltagit. I stället för de under förra femårsperioden här i Carlstad anordnade öfningskurserna för folkskolelärare har hushållningssällskapet under dessa sista åren understödt ett icke obetydligt antal skollärare för genomgående af de så välgörande slöjddkurserna vid Nääs slöjdseminarium. Ökad intresse för slöjden och vidgade insigter i slöjdens pedagogiska betydelse och ändamålsenliga anordning, att nu icke tala om den vunna handfärdigheten, hafva dessa lärare särdeles allmänt hemfört från det dem alla kärt vordna Nääs.

De folkskolor, som på läsordningen kunnat införa slöjden såsom ett nytt läroämne, hafva ock till antalet ärligen ökat. År 1881 utgjorde de 30 och år 1886 hade deras antal stigit till 105, fördelade på 38 skoldistrikt. Om ock folket i allmänhet har mindre syn för skolslöjdens pedagogiska betydelse, så har dock, som synes, den lättare insedda praktiska nyttan varit en tillräcklig häfstång att under en jämförelsevis kort tid bana väg för detta nya ämne. De uppoffringar, som dess införande kräft, hafva icke ofta varit särdeles stora och mängden gång har den enskilda offervilligheten trädt i den kommunalas ställe. Särskildt förtjena många skollärare det tacksammaste erkännande för sin villighet att på egen bekostnad anskaffa erforderliga verktyg och att mot en ringa ersättning åtaga sig denna tillökning i arbete. — — — — —

Ehuru den manliga skolslöjden är af betydligt yngre datum i våra skolor än den qvinliga, har dock den förra, tack vare den bättre lärareutbildningen, redan vunnit ett afgjort försteg framför den senare i metodiskt afseende. Slöjdundervisningen för gossar, så ung den än hos oss är, kan redan, både hvad lärogång och undervisningssätt angår, sägas hafva sin metodik, hvilken vet att häfda dess rätt såsom formelt bildningsmedel, men detta är långt ifrån händelsen med den qvinliga slöjden. Den senares *praktiska* betydelse har ensam beredt den plats uti en del skolor, men dess *pedagogiska* betydelse är alldeles icke utredd och icke heller är den hvarken till lärogång eller metod i öfrigt ordnad efter pedagogiska grunder. Hela förhållningen, för så vidt jag på densamma kunnat utöfva något inflytande, inskränker sig till, att en del grannlätsarbeten lemnats åsido och undervisningen derigenom blifvit mera praktisk, men detta är tydligen icke nog om denna slöjdart skall försvara en plats bland folkskolans läroämnen. Särskildt skulle antyddas brist falla i ögonen om staten skulle komma att understödja jemväl denna slöjd. Det skulle då blifva en fråga af stor både praktisk och principiel natur: hvarifrån skall denna slöjd få sin Nääsmetod.

31. *Folkskoleinspektören i Nors kontrakt af Carlstads stift, rektor J. H. Bergendahl* meddelar:

Manlig slöjd har öfvats i 14 folkskolor, i de flesta med begagnande af Nääs modellserie, i några efter af lärarne sjelfva ordnade modellserier. Der den bedrifvits efter Nääsmetoden, har den utöfvat ett stort inflytande på barnens utveckling. Endast träslöjd har vid undervisning-

gen förekommit. I synnerhet i Bro sockens skolor bedrifves denna undervisning på ett mönsterligt sätt.

32. *Folkskoleinspektören i Ängermanlands Södra och Östra kontrakt af Hernösands stift, seminarieadjunkten J. Bäckman meddelar följande:*

af slöjdskolor för manliga elever är först att märka *Hernösands tekniska afton- och söndagsskola*, som uppehålls af staden med ett betydligt bidrag af statsmedel.

Vidare fortsätter länets hushållningssällskap den verksamhet för slöjdundervisningens främjande, som jag i min förra berättelse antydde. Sällskapet underhåller fortfarande *en högre hemslöjdskola* (föret i Hernösand, men sedan 1886 i Sundsvall), hufvudsakligen afsedd att utbilda föreståndare för lägre hemslöjdskolor på landet samt lemna folkskollärare och lärarinnor tillfälle till genomgående af sådan kurs på en tid, då de äro fria från undervisningsskyldighet. Denna anstalt var i verksamhet i Hernösand år 1885. Kursen för män förestods af 2 lärare och fortgick från den 1 Juli till den 29 Augusti; deri deltog 20 elever, af hvilka 11 voro folkskolelärare. Kursen för kvinnor förestods af en lärarinna och fortgick från den 1 till den 29 Augusti; deri deltog 25 elever, af hvilka 9 voro lärarinnor vid mindre folkskolor eller småskolor.

Derjemte lemna hushållningssällskapet väsendtligt understöd åt slöjdskolor ä landsbygden. År 1885 utgjorde dessas antal 31 i hela länet och voro af två slag, nämligen a) 11 s. k. fortsättningsskolor med särskilda af hushållningssällskapet aflönade slöjdlärare och b) 20 slöjdskolor i omedelbar förbindelse med folkskolor (14 i kommuner och 6 vid sågverk och bruk) och med dessas lärare såsom slöjdlärare. Af dessa voro berörda år tillsammans 7 i verksamhet inom Ängermanlands södra och östra kontrakt, nämligen

a) under ledning af särskild slöjdlärare i

Stigsjö: 26 Mars—8 Juni, 9 timmar om dagen, flyttat på de 2 rotarne Brunne och By; tillsammans 15 elever om 11—18 år.

Gudmundrå: 7 Jan.—23 Mars; 9 Okt.—22 Dec.; 9 timmar om dagen; lokal i Björsta by; elever på vintern 55 om 11—20 år, på hösten 53 om 11—18 år, deraf 16 från Kramfors' folkskola;

Ytterlännäs: en nyårs- och en vårtermin, 8 timmar om dagen; lokal i Nordanäkers by, under hvardera terminen 15 elever om 14—25 år, deraf 2 från folkskolan.

b) under ledning af folkskolelärare i

Viksjö: 25 September—23 December, i kyrkroten och Nordanä by; onsdagar och lördagar kl. 1—4; i förra roten 14, i den senare 15 elever;

Nora: 20 Oktober—18 December, i fasta folkskolan vid kyrkan; 2 timmar tisdag, torsdag och lördag; 25 elever;

Hemsö: 10 Oktober—19 December, i kyrkroten; kl. 10—2 hvarje lördag; 7 elever;

Forsåker: hela läsåret, 7 timmar i veckan vårterminen och 6 timmar höstterminen; 20 elever under förra och 14 under senare terminen.

Tillfällen till öfning i slöjd äro sålunda beredda för den manliga ungdomen i 8 skoldistrikt, d. v. s. i nära halfva antalet församlingar inom inspektionsdistriktet. Allt skulle vara äfven härutinnan jemförelsevis ganska godt, om icke slöjdskolorna här på landsbygden i sjelfva verket vore en drifhusplanta; deras uppehållande och fortsatta utveckling beror nästan helt och hållet på hushållningssällskapets och landstingets nit och uppoffringar samt på det intresse, hvarmed de omfattas af medelklassen i orten. Barnen och ungdomen visa fortfarande god lust att begagna sig deraf; men den egentliga allmogen lär väl svårigen ännu vara benägen att dertill bidraga på annat sätt, än att för slöjdskolan upplåta fria rum och lemna något virke för slöjden.

(Forts.)

Slöjdundervisningsblad från Nääs utkommer äfven under 1890 med 12 nummer; sex för hvarje lästermin. Priset för årgången är vid prenumeration å postanstalt 1 krona och vid rekvisition hos Red. 80 öre; i senare fallet tillkommer afgift för distribution och porto.

Kompletta årgångar af tidningen kunna erhållas för 1886—1888 å 60 öre pr årgång plus postporto.

I Göteborg, där prenumeration ej emottages å postkontoret, kan tidningen erhållas hos herrar bokhandlare.

För att underlätta slöjdundervisningens införande utlemnas från Nääs till skolor för dem afsedda redskap och verktyg enligt nedanstående prisuppgift. Skriftliga rekvisitioner torde ställas till Aug. Abrahamson Nääs, Floda Station.

Mot kontant eller efterkräf.

Redskapens och verktygens namn.	Kr.	öre	hobelliga antal	För 6 elever	För 12 elever	hobelliga antal	Fyllständigt uppsättning för 12 elever.
Hyfvelbänk, ekskifva, 2 skr.	20	—	3	8	12	—	—
Hyfvelbänk, furuskifva, 1 skr.	13	—	—	—	—	—	—
D:o för 2 personer	16	—	—	—	—	—	—
Rundsåg med ställ	1	—	2	3	4	—	—
D:o bredare med ställ	1	—	1	2	4	—	—
Sinksåg med ställ	1	15	2	4	4	—	—
Sticksåg, eng.	—	70	1	1	1	—	—
Fogsvans, eng. 12 t. 1: 40, 1: 75 &	1	90	1	2	3	—	—
Rubank med dubbelt jern	2	65	3	8	12	—	—
Skrubbhyfvel med jern	—	95	3	8	12	—	—
Putshyfvel med dubbelt jern	1	45	3	8	12	—	—
Rundhyfvel med d:o	1	60	1	1	1	—	—
Böjtång 4 1/2 tum	—	22	1	1	1	—	—
Flacktang, >	—	22	1	1	1	—	—
Kniptång	—	50	1	1	1	—	—
Hoftång 8 tum (9 t. 1 kr.)	—	52	1	2	2	—	—
Stämjern eng. (sats)	2	90	1	2	2	—	—
D:o med påsatta skaft	3	90	—	—	—	—	—
Lockbettel, eng. (sats)	3	25	1	1	1	—	—
D:o med påsatta skaft	4	25	—	—	—	—	—
Häljern, eng. (sats)	3	60	1	1	1	—	—
D:o med påsatta skaft	4	60	—	—	—	—	—
Flatfil, eng. 9	—	30	2	4	4	—	—
Halfrund fil, eng. & rasp	—	40	3	6	6	—	—
Rundfil, > 9' >	—	30	2	4	4	—	—
Sågfil, >	—	22	2	4	4	—	—
Borrsläng med 24 borrar 3: 50, 4: 30 & 5	—	85	1	2	3	—	—
Sylbarr i träfodral, 8 st.	—	85	1	2	3	—	—
Knif (Nääs modell 42 ö.) 20, & 25	53	—	4	6	12	—	—
Bandknif . . . . . 1: 60 &	—	88	1	2	2	—	—
Hammare med skaft	—	54	3	8	12	—	—
Klubba	—	45	3	6	8	—	—
Passare med skruf	—	90	2	2	6	—	—
D:o utan skruf. 25, 40 &	—	60	—	—	—	—	—
Krumcirkel	—	50	1	1	1	—	—
Sickling	—	12	3	6	6	—	—
Skrufmejsel . . . . . 25, 30 &	—	19	3	6	6	—	—
Späckskifva (af jern)	—	30	2	4	6	—	—
lösa knifvar till d:o	—	16	—	—	—	—	—
Skedjern (sort.) med skaft	—	25	3	6	6	—	—
Skrufving 20, cm. 15 cm. 70 ö.	1	—	3	8	8	—	—
Yxa, (amerik.)	1	60	1	1	2	—	—
Strykmått (patent)	—	45	3	8	12	—	—
Sinkstrykmått	—	30	1	1	2	—	—
Smyg	—	55	1	2	2	—	—
Vinkel, 15, 20, 25, 30 cm.	—	16	3	—	—	—	—
D:o af metall	—	80	—	8	12	—	—
Limpanna med pensel	1	40	1	1	1	—	—
Slipsten med ställ & väf	5	—	1	1	1	—	—
Slipsten (plan) med ställ	2	50	1	1	1	—	—
Brynsten . . . . . 25 &	—	50	2	3	3	—	—
Bildhuggarejern . . . . . (sats)	2	75	1	1	1	—	—
D:o bättre	4	40	—	—	—	—	—
Metermått . 1, 20, 67, 12, 8 &	—	40	2	4	6	—	—
Svarfjern, eng. (sats på 1 duss.)	5	50	—	—	—	—	—
Böjda träsniderifilar	—	65	—	—	—	—	—
Sågvikare . . . . . 40, 24 &	—	22	2	2	2	—	—
Hyfveljern, eng., dubbla 2/3	—	75	—	—	—	—	—
D:o 1 3/4	—	65	—	—	—	—	—
D:o enkla 1/4	—	30	—	—	—	—	—
Rundsågsblad	—	12	—	—	—	—	—
Sinksågsblad . . . . . 20, 25 &	—	30	—	—	—	—	—
Skaft till filar, svarf- och bildhuggarejern . 3 3/4, 4, 4 1/2 &	—	07	—	—	—	—	—
Sandpapper . . . . . (1 bok)	—	36	—	—	—	—	—
Stift 1 1/2 t. 1 1/4 t. 1 t. 3/4 t. 1/2 t.	—	—	—	—	—	—	—
Lim . . . . . (1 kilo)	—	66	—	—	—	—	—
Smörjkannor	—	46	—	—	—	—	—
Filklofve	—	70	—	—	—	—	—
Ritbestick	—	60	—	—	—	—	—
Geometrisk konstr. till modell.	1	25	—	—	—	—	—
Gradsågar	—	60	—	—	—	—	—
Skrufställ af jern, 20 cm.	—	90	—	—	—	—	—

GÖTEBORG.
Göteborgs Handelstidnings Aktiebolags tryckeri.
1889.

